

Deklaracija Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira susreo se na razini političkih direktora u Sarajevu 11. – 13. lipnja 2003. godine. Sastanku su također nazočili predstavnici tijela vlasti države Bosne i Hercegovine i entiteta.

Upravni odbor će izdati zasebnu izjavu nakon sastanka u petak, 13. Lipnja, na kojem će se raspravljati o bh. ekonomiji.

Europa

Nakon prezentacije premijera Adnana Terzića, Upravni odbor je razgovarao o napretku Bosne i Hercegovine u procesu stabilizacije i pridruživanja Europskoj uniji. Upravni odbor je ponovno potvrdio da članstvo u Europskoj uniji pruža najbolje izgleda za dugoročni prosperitet i stabilnost Bosne i Hercegovine. Međutim, od Bosne i Hercegovine i tempa kojim se reforme provode ovisi hoće li se i kada Bosna i Hercegovina pridružiti Europskoj uniji. Bosna i Hercegovina, kao i sve zemlje potencijalni kandidati za članstvo u Europsku uniju, treba dostići važeće standarde i pokazati da posjeduje vrijednosti na kojima se temelji Unija. Što prije to uradi, prije će učiniti napredak na putu za Europu, kao što je to nekoliko susjednih zemalja već pokazalo. Samit koji će se krajem srpnja održati u Solunu bit će značajna prigoda za Bosnu i Hercegovinu da pokaže Europskoj uniji da je odlučna u provođenju nužnih reformi.

Obrazovanje

Ministri Safet Halilović, Gojko Savanović i Zija Pašić izvijestili su Upravni odbor o napretku postignutom u provedbi ciljeva u oblasti obrazovanja, koje su dogovorili bh. tijela vlasti a Upravni odbor prihvatio u studenom. Ministri su

naveli da je značajan napredak postignut u nekoliko oblasti. Posebno su istakli sljedeće:

Usvajanje Nacrta državnog okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju od strane Predstavničkog doma BiH prošlog tjedna.

Mjere u pravcu usklađivanja tri "nacionalna" nastavna plana i programa u jedno zajedničko programsko jezgro na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine za sve predmete koji se predaju u osnovnim i srednjim školama općeg smjera.

Upravni odbor je čestitao ministrima i Višem zamjeniku Visokog predstavnika Schrömbgensu na dosada postignutom uspjehu i apelirao je na vlasti BiH da pravovremeno provedu ove reforme kako bi stupile na snagu do početka nove školske godine. Unatoč izvjesnom napretku do kojeg je došlo po pitanju obrazovanja djece povratnika, članovi Upravnog odbora su duboko zabrinuti zbog činjenice da je etnička segregacija još uvijek prisutna u školama u Republici Srpskoj i u 52 škole u Federaciji. Konstatirajući da suvremena europska demokracija ne bi trebala tolerirati etničku segregaciju, i da mladež ove zemlje najbolje može promovirati pomirenje, Upravni odbor je pozvao ministra obrazovanja Federacije da osigura ujedinjavanje ovih škola do početka sljedeće školske godine, kao i da izvijesti OHR i OEES o konkretnim koracima koji će biti poduzeti kako bi se ovaj cilj ostvario u planiranom roku. Upravni odbor je konstatirao da bi u narednih šest mjeseci bh. tijela vlasti morala usmjeriti napore na reformu u oblasti visokog obrazovanja i apelirao na njih da poduzmu žurne mjere na priznavanju diploma međunarodnih visokoškolskih institucija.

Povratak izbjeglica

Mirsad Kebo, ministar za ljudska prava i izbjeglice upoznao je Upravni odbor s novim informacijama o provedbi Strategije prema Aneksu VII (Općeg okvirnog mirovnog sporazuma) koja je

dogovorena u siječnju. Upravni odbor je naglasio da je povratak izbjeglica od osnovnog značaja za nastojanja Bosne i Hercegovine da pridruži europskim integracijama i prihvatio informacije o napretku koji je postignut po mnogim pitanjima, uključujući imovinska pitanja, i pozvao je bh. tijela vlasti da rješavaju pitanja u kojima je došlo do kašnjenja. Članovi Upravnog odbora su osobito naglasili tri stvari:

- Energično preporučuju da se državni i entitetski ministri za izbjeglice proglase zvaničnim članovima Državne komisije za izbjeglice.
- Apeliraju na bh. tijela vlasti da okončaju proces uspostave jedinstvenog Fonda za izbjeglice, čiji je cilj unaprijediti povratak putem dodatnih donacija i subvencioniranih kredita.
- Izražavaju nadu da bi članstvo BiH u Razvojnoj banci Vijeća Europe također otvorilo put za nove alternativne načine financiranja.
- Također su naglasili značaj dovršavanja sporazuma o prijenosu zahtjeva za povrat imovine koji se podnose CRPC-u (Komisija za imovinske zahtjeve izbjeglica i prognanika) u nadležnost domaćih institucija, kao i važnost uvođenja žalbenog postupka. Potrebno je istovremeno usmjeriti napore na provođenje odluka koje je donio CRPC u okviru Plana za provedbu imovinskih zakona.

Upravni odbor je apelirao na bh. vlasti da učine sve što je u njihovoj moći kako bi se iznašle dodatne mogućnosti da bi se uvećali potencijali Ministarstva da na sebe preuzme poslove i zadaće Radne skupine za povratak i obnovu te da osigura održivost do sada realiziranih povrataka. Odbor je pozdravio napore OHR-a i UNHCR-a, u svojstvu predsjedavajućih Radne skupine za povratak i obnovu, kao i partnerskih agencija, u potpori inicijativama Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice kojima se omogućava proces povratka. Upravni je odbor naglasio značaj ekonomskih reformi u osiguravanju

dodatnih sredstava za održiv povratak.

Reforma sektora obrane

Upravni odbor je dao punu potporu aktivnostima Povjerenstva za reformu obrane (DRC) i njenog predsjedavajućeg, Jamesa Lochera III. Odbor je apelirao na vlasti Bosne i Hercegovine da daju punu potporu Povjerenstvu i da usvoje reforme koje su nužne da bi Bosna i Hercegovine ostvarila zacrtani cilj da pripremi zemlju za članstvo u NATO-ovom Partnerstvu za mir do siječnja 2004. godine. Upravni odbor je također primio k znanju odgovornost bh. vlasti za provedbu pokrenutih reformi, uključujući i usvajanje "Pravilnika o osoblju i aktivnostima Tajništva Stalnog odbora za vojna pitanja". Odbor je pozvao sva bh. tijela vlasti da poduzmu potrebne mjere za razvoj obrambenih institucija na državnoj razini, a upoznat je i s aktivnostima državnog Parlamenta u svezi osnivanja stalnog Povjerenstva o sigurnosnoj politici za parlamentarni nadzor nad obrambenim i sigurnosnim pitanjima koja predstavlja temeljni element za funkcioniranje suvremene demokracije. Upravni odbor je naglasio značaj kontinuiteta u provođenju reformi u oblasti obrane. Upravni odbor je izrazio svoju istinsku suglasnost sa stavom OHR-om u glede nedavne odluke Predsjedništva BiH o rotiranju na funkciji glavnog tajnika SKVP-a, koju odista ne smatra najsretnijim rješenjem, kao i da DRC treba razmotriti tu odluku.

Buduće krivično gonjenje ratnih zločina u BiH

Podsjećajući na činjenicu da puna suradnja s Međunarodnim tribunalom za ratne zločine počinjene na teritoriju bivše Jugoslavije (ICTY) ostaje i dalje obveza vlasti Bosne i Hercegovine, kao i da uhićenje osoba osumnjičenih za ratne zločine ostaje najvažniji prioritet, Upravni odbor se bavio mogućnostima za poboljšanje potencijala domaćih tijela za krivično gonjenje ratnih zločina u Bosni i Hercegovini. Viši zamjenik Visokog predstavnika Bernard Fassier, uz potporu Predsjednika Haškog tribunala Teda Merona, je izvijestio

Upravni odbor o zajedničkom projektu Tribunala i OHR-a za osnivanje Vijeća za ratne zločine pri Sudu BiH, kao i Odjela za ratne zločine pri državnom Tužiteljstvu. Upravni odbor je odobrio predstavljeni pristup, naglasio značaj krivičnog gonjenja ratnih zločina u BiH i usvojio sljedeće:

- zatražiti od OHR-a da osnuje i zajedno s nadležnim otijelima Bosne i Hercegovine kopredsjedava Interagencijskom radnom skupinom za provedbu (ITF) u čijem će radu sudjelovati i druge nadležne međunarodne organizacije, u cilju koordiniranja aktivnosti na provedbi projekta.
- podržati načelo da bi ova Radna skupina (ITF) na kraju mandata OHR-a trebala postati Radna skupina za monitoring kojom će predsjedavati ministar pravosuđa BiH.
- Organizirati realizaciju projekta tako da ona ovisi o raspoloživosti financijskih sredstava.

Upravni odbor je zatražio od OHR-a da ga na sljedećoj sjednici u rujnu izvijesti o mjerama koje će biti poduzete u cilju uspostave ITF-a, o rezultatima donatorske konferencije čije je održavanje planirano za polovinu rujna u Hagu, o planiranoj zajedničkoj prezentaciji Tribunala i OHR-a pred Vijećem sigurnosti UN-a, te o rokovima za provedbu u tijeku 2004. godine.

Budućnost Doma za ljudska prava BiH

Potvrđujući značaj djelotvorne zaštite ljudskih prava u BiH sukladno europskim standardima, Upravni odbor je razmatrao izvješće o budućnosti Doma za ljudska prava BiH, kojeg je prezentirao Viši zamjenik Visokog predstavnika, Bernard Fassier. Odbor je podsjetio da je Dom formiran sukladno Aneksu 6. Dejtonskog mirovnog sporazuma u vrijeme kada Bosna i Hercegovina nije bila članica Vijeća Europe i kada njeno pravosuđe nije bilo u mogućnosti rješavati slučajeve kršenja ljudskih prava. Upravni odbor je suglasan da je potrebno

izvršiti prijenos mandata Doma za ljudska prava na institucije Bosne i Hercegovine što je dio procesa jačanja zaštite ljudskih prava u BiH, te da bi u skoroj budućnost Dom trebao prestati s primanjem novih predmeta, odnosno da je planirani rok za prestanak primanja predmeta 31. srpnja 2003. godine.

Iako je o modalitetima prijenosa nadležnosti potrebno dodatno razgovarati s predstavnicima nadležnih institucija, Upravni odbor je apelirao na Dom da poduzme sve odgovarajuće mjere kako bi do 31. prosinca 2003. godine riješio predmete u kojima još uvijek nije donesena odluka. Upravni odbor je još jednom naglasio da plan za prijenos nadležnosti mora osigurati efikasnu zaštitu ljudskih prava u BiH sukladno europskim standardima.

Brčko

Ambasador Clarke je upoznao članove Upravnog odbora sa situacijom u Distriktu Brčko. Upravni odbor je pozdravio postignuti napredak i čestitao ambasadoru Clarke-u na profesionalnom rješavanju problema u Brčko Distriktu, te mu se zahvalio na njegovoj požrtvovanosti i opredijeljenosti da provodi svoj mandat i djeluje u interesu građana Distrikta Brčko. Upravni odbor je izrazio svoju punu potporu energičnoj provedbi konačne odluke Međunarodnog arbitražnog tribunala za Brčko. Upravni odbor je pozvao entitete da poštuju status Distrikta kao samoupravne jedinice u okviru bh. tijela vlasti, kao i svoje obveze koje imaju prema Distriktu.

Upravni odbor je čestitao Vladama BiH, Hrvatske, Srbije i Crne Gore i Slovenije na potpisivanju Okvirnog sporazuma o bazenu rijeke Save i Protokola o plovidbi, te ih pozvao da ratificiraju ove dokumente i što prije riješe pitanje sjedišta Povjerenstva za rijeku Savu. Upravni odbor je pozdravio izvješće Visokog predstavnika u kojem se navodi da Visoki predstavnik uskoro očekuje otvaranje graničnog prijelaza Brčko-Gunja.

Kanton 7

Upravni odbor je ozbiljno zabrinut činjenicom da osam mjeseci nakon izbora Vlada u Kantonu 7 još uvijek nije formirana. Nepostojanje funkcionalne Vlade utječe na rad osnovnih javnih službi u Kantonu. Ova situacija dovodi u pitanje sposobnost Bosne i Hercegovine da uspostavi učinkovita, funkcionalna i odgovorna tijela vlasti na lokalnoj razini, što je osnovni preduvjet za integraciju u Europsku uniju. Upravni odbor je pružio snažnu potporu odluci OHR-a da uvede postupne sankcije za političke stranke uključene u ovaj problem, a koje će biti na snazi sve dok ove stranke ozbiljno ne prihvate svoju odgovornost prema građanima i ne formiraju Vladu.